

FOCUS OP VROUWEN

NIEUWSBRIEF AMNESTY INTERNATIONAL VROUWENRECHTENTEAM

EDITORIAAL

Het nieuwe jaar is al even ingezet. Het belooft een jaar te worden waarin de campagne rond menselijke waardigheid tot volle ontwikkeling zal komen. Ook op vlak van vrouwenrechten. Vrouwen maken met meer dan 70 procent immers de grootste groep mensen uit die in armoede leven. Samen verdienen vrouwen slechts 10 procent van het wereldinkomen, terwijl ze twee derde van het werk leveren. Drie kwart van de volwassen analfabeten ter wereld is vrouw. Vele vrouwen zitten letterlijk gevangen in 'val' van de armoede.

Het vrouwenrechtenteam van Amnesty Vlaanderen komt daarom in actie! Dit voorjaar staan er enkele boeiende projecten op de agenda.

De internationale vrouwendag van 8 maart blijft een centrale plaats innemen binnen het werk van Amnesty International. In samenwerking met het landenteam Grote Meren wordt daarom een fototentoonstelling georganiseerd rond seksueel geweld tegen vrouwen in de Democratische Republiek Congo. Op zondag 7 maart wordt het startschot gegeven met een heuse vernissage in de Sint-Niklaaskerk te Gent. Nadien trekt de tentoonstelling doorheen het Vlaamse land.

Ook op zaterdag 8 mei, aan de vooravond van Moederdag, zoeken we het publiek op. Op 'Moedernacht' willen Sensoa en Amnesty Vlaanderen samen een eerbetoon brengen aan alle vrouwen die het leven lieten in het kraambed. Met een tol van één vrouwenleven per minuut blijft moedersterfte één van de meest acute vrouwenrechtenschendingen ter wereld. Door middel van debatten, documentaires, getuigenissen en een streepje muziek willen we aandacht vragen voor dit probleem.

Kijk verder in dit nummer voor meer achtergrondinformatie en hou de website www.aivl.be in het oog voor praktische aanwijzingen betreffende beide projecten!

Anke Van Vossole

NIEUWE VN-VROUWENINSTELLING

Op 14 september 2009 bracht de VN, na drie jaar van onderhandelingen, eindelijk het langverwachte goede nieuws: de oprichting van een gloednieuwe vrouweninstelling. In feite gaat het om het samenvoegen van vier reeds bestaande instellingen (UN Development Fund for Women of UNIFEM, Office of the Special Adviser on Gender Issues, UN Division for the Advancement of Women en UN International Research and Training Institute for the Advancement of Women of INSTRAW) die allen rond vrouwen werken maar verspreid waren, waardoor ze aan effectiviteit moesten inboeten. Nu wordt alle informatie en al het werk samengevoegd tot één gezamenlijke, noodzakelijke en volwaardige instelling voor vrouwen. Voor andere gediscrimineerde groepen bestaat al iets vergelijkbaars (UNHCR voor vluchtelingen, UNICEF voor kinderen), maar vrouwen

hebben tot nu moeten wachten op een daadkrachtige instelling. Bijna werd dit project opnieuw uitgesteld door tegenstand van Cuba, Egypte, Soedan en Iran, die meenden dat er andere prioriteiten waren dan gendergelijkheid. Gelukkig werden hun protesten in de kiem gesmoord en is de nieuwe instelling voorzien voor midden 2010. Aan het hoofd zou een onder-secretaris-generaal staan, die slechts één rank onder de secretaris-generaal staat en dus een zeer belangrijke functie heeft. VN secretaris-generaal Ban Ki-moon heeft al laten weten dat hij een sterke vrouw zoekt om deze positie op zich nemen. Hij sprak de volgende woorden: "Vrouwen dragen de helft van de hemel. Mijn gevoel zegt dat ze zelfs meer doen dan dat."

Niki Dheedene

WAAROM ARMOEDE VROUWELIJK IS

© Amnesty International

De meerderheid van de mensen die wereldwijd in armoede leven zijn vrouwen; wordt volgens VN-schattingen is meer dan 70%, of meer dan tweederde van de wereldbevolking die in armoede leeft, vrouw. Een oneerlijke verhouding, want vrouwen maken slechts de helft van de wereldbevolking uit. Wat zijn de oorzaken? Het Amnestyrapport 'The Gender Trap: Women, violence and poverty' (oktober 2009) gaat op zoek naar enkele verklaringen. Een overzicht.

Discriminatie

Discriminatie is een belangrijke factor van armoede. In sommige landen is discriminatie ten opzichte van vrouwen ingebouwd in de wet, in andere landen blijft discriminatie bestaan ondanks wettelijke gelijkheid tussen de geslachten. Zo hebben vrouwen vaak geen gelijke rechten op grondstoffen en economische rijkdommen zoals land, kredieten en erfenissen.

Verder zijn de lonen tussen mannen en vrouwen ongelijk en blijft de meeste arbeid door vrouwen

onbetaald. Daarnaast werken vrouwen vaker in de informele sector, zonder werkzekerheid of sociale bescherming. Tegelijk zijn vrouwen verantwoordelijk voor de zorg van familie.

Geweld

Armoede is voor vele vrouwen zowel een gevolg en dus ook een oorzaak van geweld. Vrouwen die te lijden hebben onder fysiek, seksueel of psychisch geweld verliezen inkomen en hun productieve capaciteiten zijn beperkt. Geweld tegen vrouwen verarmt ook families, gemeenschappen en samenlevingen. Terwijl armoede het op haar beurt moeilijker maakt voor vrouwen om te ontsnappen aan een gewelddadige relatie. Hoewel financiële onafhankelijkheid vrouwen niet beschermt tegen geweld, vergroten eigen financiële middelen de keuzevrijheid van vrouwen.

Een vrouw die financieel afhankelijk is van haar partner ziet vaak geen uitweg voor zichzelf en haar kinderen.

Het geweld dat vrouwen overkomt houdt hen arm en het zijn vooral arme vrouwen die slachtoffer van geweld worden. Vrouwen in krottenwijken komen dagelijks met geweld in contact, zowel thuis als op straat. Vrouwen met laagbetaalde jobs in de informele sector werken bovendien vaak in vreselijke arbeidsomstandigheden. Migrantenvrouwen worden vaak geconfronteerd met uitbuiting en geweld van hun werkgevers wanneer ze op zoek gaan naar betere economische omstandigheden in het buitenland.

Vicieuze cirkel

Discriminatie en geweld tegen vrouwen gaan vaak hand in hand en leiden tot het ontzeggen van

het recht op gezondheid, onderwijs en zelfs voedsel. Armoede maakt op haar beurt het risico op verder misbruik en geweld voor vrouwen en meisjes groter. Een vreselijke vicieuze cirkel.

Discriminatie ondermijnt de mensenrechten van vele maatschappelijke groepen waaronder inheemse volkeren, religieuze minderheden of taalminderheden en migranten. In deze groepen worden vrouwen met dubbele discriminatie geconfronteerd: ze worden gediscrimineerd als lid van deze minderheidsgroepen en als vrouw. Maar zowel in ontwikkelde landen als in ontwikkelingslanden worden sommige groepen harder geraakt dan andere. Vrouwen ervaren de effecten van armoede op verschillende manieren omwille van hun verschillende rollen in de maatschappij en de familie.

Armoede is meer dan een gebrek aan inkomen. Het is vaak ook een gebrek aan veiligheid, een gebrek aan een eigen stem en een gebrek aan keuze. De stem van vrouwen die in armoede leven worden zelden gehoord.

Geen passieve slachtoffers

Toch zijn vrouwen zeker geen passieve slachtoffers. Ze zijn ook actieve burgers en mensenrechtenactivisten die hun rechten opeisen, zichzelf organiseren, gerechtigheid vragen en werken om hun eigen leven en dat van hun familie en gemeenschap te verbeteren. Vrouwen zijn vaak de meest toegewijde en succesvolle actoren van verandering, niet enkel voor hun eigen familie en gemeenschap, maar voor de hele samenleving. Voorbeelden hiervan vinden we wereldwijd.

Annemie Van Uytven

VROUWENRECHTEN IN ACTIE FOTOTENTOONSTELLING DRC

© Amnesty International

Vanaf zondag 7 maart - de dag voor Internationale Vrouwendag - tot en met 22 maart organiseert Amnesty International Vlaanderen een fototentoonstelling in de Sint-Niklaaskerk in Gent over het wijdverspreide probleem van seksueel geweld als oorlogswapen in de Democratische Republiek van Congo (DRC). Daarna wordt de fototentoonstelling opgesteld wordt in enkele Vlaamse treinstations.

De DRC kent een heel bloedige geschiedenis die begint onder de Belgische overheersing, zich verder afspeelt tijdens het schrikbewind van Mobutu en eindigt na de Rwandese genocide van 1994. Toen braken er onlusten en verschillende burgeroorlogen uit, mede te wijten aan de vluchtende Hutu-rebellen uit Rwanda en Burundi, die Congo als hun nieuwe thuishaven beschouwden en daar hun bestaan

van de vernietiging gingen verder zetten. Congo is niet alleen het slachtoffer geworden van zijn gewelddadige burens, maar vooral ook van zijn eigen rijkdom. Congo is namelijk rijk aan vele mineralen en de buurlanden zijn het land meermaals binnengedrongen om een deel van die grondstoffen op te eisen. Het grote aantal rebellen dat in Congo verblijft en overleeft is gelinkt aan die grondstoffen waarmee ze ook hun oorlog financieren. Bovendien is Congo zeer groot en uitgestrekt, waardoor de rebellen moeilijk te bevechten zijn. Het geweld speelt zich de laatste jaren vooral in Noord- en Zuid-Kivu af, aan de grens met Rwanda en Oeganda. In 2009 ondernam het Congolees leger FARDC, onder het toezicht van MONUC-de aanwezige VN-vredesmacht-twee offensieven tegen het FDLR, Rwandese Hutu-rebellen, en tegen het LRA, Oegandese

rebellen die naar Congo gevlucht zijn.

Er wordt van de DRC wel eens gezegd dat het de slechtste plaats op aarde is om vrouw te zijn. Reeds sinds de eerste burgeroorlog in 1996 is seksueel geweld tegen vrouwen schering en inslag. Momenteel wordt er gesproken van 40 verkrachtingen per dag enkel en alleen in de Kivus waar het laatste offensief tegen de FDLR plaatsvindt. Dat betekent helaas niet dat er in de rest van Congo niet wordt verkracht. Hoewel de oorlog in andere gebieden van de DRC officieel voorbij is, woedt de oorlog voor vele vrouwen nog voort. Niet alleen blijven er vele kleine rebellengroeperingen verkrachten, ook de politie en het leger maken zich in die gebieden schuldig aan seksueel misbruik. Bovendien is seksueel geweld, na jarenlange

oorlogen waarin verkrachting als oorlogswapen werd gebruikt, zodanig ingebed bij de bevolking, dat ook gewone burgers aan het verkrachten gaan. Reken daar dan ook nog eens MONUC en humanitaire werkers bij, die - zij het in mindere mate - ook hun bijdrage leveren, en een vrouw is nergens meer veilig.

Baby's van 3 maand oud of oma's van 80 jaar, hoogzwangere vrouwen, niemand wordt gespaard. Meer dan 65% van de slachtoffers zijn kinderen en daarvan is 10% jonger dan 10 jaar. Cijfers tonen aan dat het aantal jonge slachtoffers in stijgende lijn gaat. Ze worden met andere woorden jonger en jonger. Velen worden zelfs meerdere malen verkracht.

De verkrachtingen worden ook wreder en wreder. Meisjes en vrouwen worden vaak door meerdere soldaten na elkaar verkracht, dikwijls tot ze het bewustzijn verliezen. Ook worden ze ontvoerd om maandenlang als seksslavin te dienen. Meestal komt daar maar een einde aan als ze kunnen ontsnappen. Dikwijls komt er ook geweld aan te pas: vrouwen worden niet alleen geslagen, hun borsten worden ook soms afgesneden. Bovendien verkrachten de daders de vrouwen geregeld met hun geweren waarna ze een schot in de vagina laten afgaan, of ze gebruiken stokken met scherpe punten. Of ze zoeken andere scherpe objecten om in de vagina te duwen, of ze brengen pikante pepers in de vagina aan en wachten tot de hele vagina ontstoken is zodat de vrouwen zelfs niet meer kunnen wandelen.

Het gevolg van dit alles is dat de voortplantingsorganen van vrouwen en vooral kinderen veelal totaal verwoest zijn. Kinderen krijgen - in een land waar procreatie de voornaamste levensopdracht is van de vrouw - is dan niet meer mogelijk. Anderzijds worden zwangere vrouwen besmet met HIV-AIDS. Vele meisjes en vrouwen hebben daarnaast last van fistulae, het breken van de wand tussen de vagina en de anus of tussen de vagina en het urinekanaal. Hierdoor infecteert de

vagina verder en worden de meisjes constant aan hun verkrachting herinnerd. Medische verzorging is moeilijk te verkrijgen. Ofwel kunnen de vrouwen dit niet betalen ofwel is het dichtstbijzijnde ziekenhuis te vergelegen (5 dagen wandelen is geen uitzondering).

Ook heerst er overal angst. Vrouwen durven nergens meer te verschijnen, durven en kunnen meestal niet meer werken op het veld, water halen en brandhout sprokkelen. Hierdoor komt hun gezin en hun leven in gevaar komt. Uiteindelijk trekken vele vrouwen er dan toch op uit, uit overlevingsdrang, met alle gevolgen van dien.

Ten slotte, worden verkrachte vrouwen vaak verstoten door hun echtgenoten, familieleden en hun dorp. De gedachte dat een vrouw het zelf heeft gezocht en daardoor haar familie ten schande heeft gebracht, overheerst namelijk nog steeds. Hierdoor moeten de vrouwen alleen zien te overleven, vaak met een kind van hun verkrachter. Vrouwen hebben geen recht op grond en eigendom, dus blijven ze meestal met lege handen achter wanneer ze verstoten worden. Ironisch genoeg moet een verkrachte vrouw zich daardoor soms tot prostitutie wenden om te overleven. Verkrachte vrouwen worden tevens als 'onhewbaar' gezien. De gemeenschap lost dit dan op door de vrouw te verplichten te trouwen met haar verkrachter, opdat zij en haar familie geen

gezichtsverlies zouden lijden.

De oorzaken van deze wantoestanden zijn uiteraard te zoeken in de jarenlange onlusten. Oorlog brengt geweld en straffeloosheid met zich mee. Het rechtssysteem functioneert onvoldoende in het hele land, en het bestraffen van seksueel geweld wordt niet als prioritair gezien. Ook burgers zien dat alles kan en mag en maken daar gretig gebruik van. Bovendien worden voormalige rebellen, die vele oorlogsmisdaden en verkrachtingen hebben begaan, opgenomen in het reguliere leger. Dit geeft hen de indruk dat ze mogen blijven doen wat ze willen, ze worden toch niet bestraft. Seksueel geweld is onderdeel van het leven geworden. Het is dan ook de hoogste tijd dat de internationale gemeenschap meer actie onderneemt.

Niki Dheedene

VERKRACHTING = MOORD
STOP SEKSUEEL GEWELD IN DR CONGO

Fototentoonstelling - 8 tot 22 maart 2010
Sint-Niklaaskerk, Gent

7 maart, 15u: vernissage met Hilde Eynikel

Open ma.: 14-17u, di. tot zo.: 10u-17u
Vrije toegang

AMNESTY
INTERNATIONAL

www.amnesty.be

MOEDERNACHT

8 MEI 2010 - LEUVEN

© Amnesty International

Met een tol van één vrouwenleven per minuut is moedersterfte één van de meest acute vrouwenrechtenschendingen wereldwijd. Amnesty International heeft aangekondigd dit probleem centraal te stellen in de globale Demand Dignity-campagne. Want armoede ligt aan de basis van moedersterfte. Op veel plaatsen worden vrouwen geconfronteerd met kraamzorg van povere kwaliteit, of hebben ze er simpelweg geen toegang tot. Enkel omdat ze arm zijn, gemarginaliseerd worden door discriminatie en sociale uitsluiting, of in afgelegen gebieden wonen.

Ook Sensoa, het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid en hiv, heeft oog voor deze globale context. Aan de vooravond van Moederdag organiseerden zij reeds twee jaar op rij 'Moedernacht', om eerbetoon te brengen aan alle vrouwen die stierven in het kraambed. Moedersterfte is allesbehalve een louter medisch probleem. Het mensenrechtenkader is van cruciaal belang. Daarom besloten Amnesty Vlaanderen en Sensoa dit jaar de han-

den in elkaar te slaan. Samen organiseren zij 'Moedernacht' op zaterdag 8 mei 2010 in Leuven. Wat kunnen jullie verwachten op deze avond?

Eerst en vooral debat. De 'Parlementairen voor de Millenniumdoelstellingen' vormen een informele werkgroep met leden uit de Kamer en Senaat van verschillende Belgische politieke partijen. Aan de basis van hun oprichting in 2001 lag de opvolging van de internationale VN-conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (Caïro, 1994). Het Actieprogramma van Caïro legt de nadruk op gendergelijkheid en een betere toegang tot gezondheidsdiensten en wijst verder op het belang van kwalitatieve gezondheidszorg. Seksuele en reproductieve gezondheid wordt beschouwd als een staat van compleet fysiek, mentaal en sociaal welzijn. Dit houdt in dat het voor iedereen mogelijk moet zijn een bevredigend en veilig seksueel leven te leiden, vrij van dwang, discriminatie of geweld, met de vrijheid te beslissen of men al dan niet kinderen wil, hoeveel en wanneer. Recht op informatie,

toegang tot (methodes van) gezinsplanning en toegang tot aangepaste gezondheidszorg zijn hierbij uiteraard cruciaal. Enkel dan kunnen vrouwen een veilige zwangerschap en bevalling doormaken.

De laatste jaren namen de Millenniumdoelstellingen (MDG) rond gender en gezondheid een steeds prominenter plaats in binnen de werkgroep. De Millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties streven immers naar betere resultaten op vlak van gezondheid en gender. MDG 3 (gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen), MDG 4 (teggengaan van kindersterfte), MDG 5 (terugdringen van moedersterfte) en MDG 6 (het uitbannen van ziekten zoals hiv/aids) houden rechtstreeks verband met seksuele en reproductieve gezondheid. De resultaten met betrekking tot Doelstelling 5, die een daling van moedersterfte beoogt met driekwart tussen 1990 en 2015, zijn erg teleurstellend. De cijfers zijn nauwelijks gewijzigd. Op dit gebied werd het minste vooruitgang geboekt. De Parlementairen treden hierover in dialoog.

We brengen jullie echter ook enkele voorbeelden uit het veld. De medische ngo Memisa biedt steun aan 36 gezondheidszones in Congo voor ongeveer 4 miljoen mensen. Hij besteedt bijzondere aandacht aan 'veilig bevallen' door het uitrusten van kraamafdelingen met aangepast medisch materiaal en het leveren van levensnoodzakelijke geneesmiddelen en materiaal voor bloedtransfusies. Ook de opleiding van vroedvrouwen en verpleegkundigen vormt een belangrijk onderdeel in de strijd tegen moedersterfte. Als meter van Memisa en in opdracht van de VRT maakte Lieve Blankaert de documentaire 'Kraambed Congo'. Het werd een bijzonder aangrijpende Vranckx-reportage over bevallen in Afrika met oog voor de verhalen achter kinder- en moedersterfte. "Ik heb twee kinderen op de wereld gezet. Het was twee keer spannend, maar omringd door alle zorg en liefde voelde ik mij als een prinses op een roze wolk. Mondiaal gezien ben ik de uitzondering. Voor veel vrouwen is leven geven levensbedreigend." Op 'Moedernacht' geeft Lieve Blankaert tekst en uitleg bij haar documentaire en haar ervaringen in Congo.

Ook Amnesty International verzamelde reeds heel wat informatie op het terrein. In Sierra Leone lopen vrouwen een groter risico te sterven in het kraambed dan waar ook ter wereld. Het officiële beleid bepaalt dat medische zorg gratis moet zijn voor zwangere vrouwen en kinderen jonger dan vijf jaar, maar er werden geen maatregelen getroffen om dit in de praktijk waar te maken. Jaarlijks sterven in Burkina Faso meer dan 2000 vrouwen als gevolg van complicaties tijdens de zwangerschap of bevalling. Het recht op degelijke gezondheidszorg wordt vrouwen er ontzegd vóór, tijdens en na de zwangerschap. Omdat tekort aan informatie en problemen van toegankelijkheid een cruciale rol spelen in het voortbestaan van dit onrecht, besloot Amnesty International met de campagne rond moedersterfte de nadruk te leggen op aanwezigheid ter plaatse en zelf naar de vrouwen toe te stappen. Een heuse karavaan doorkruiste Sierra Leone in september vorig jaar. Eind januari en begin februari van dit jaar was Burkina Faso aan de beurt. Bedoeling is vrouwen bewust te maken van hun seksuele en reproductieve rechten, een debat op gang te brengen, en verdere samenwerking uit te bouwen met lokale partners. Amnesty wil

de stem van vrouwen laten horen om de regering aan te moedigen een degelijk beleid rond moedersterfte verder uit te bouwen.

Naast de lokale karavaan in Sierra Leone en Burkina Faso wil Amnesty International wereldwijd de aandacht vestigen op het probleem van moedersterfte en de enorme tol aan vrouwenlevens die deze mensenrechtenschending eist. 'Moedernacht' is hiervoor een uitgelezen gelegenheid. De rapporten en het werk van Amnesty International rond het thema zullen worden toegelicht. Bovendien stelt de beweging alles in

het werk om een getuige aan het woord te laten die avond.

'Moedernacht' belooft dus een boeiende avond te worden waarbij inhoud, debat en getuigenissen een belangrijke plaats innemen. Goedele Wachters neemt de presentatie voor haar rekening. Daarnaast maken we ook plaats voor een ontspannende noot met een streepje muziek. Het loont dus zeker de moeite een kijkje te komen nemen. Hou de website www.aivl.be in het oog voor meer praktische informatie!

Anke Van Vossole

Moedernacht

STUUR EEN BRIEF NAAR:

M. Seydou Bouda
Ministre de la Santé
Ministère de la Santé
03 BP 7005
Ouagadougou 03
Burkina Faso

MOEDERSTERFTE IN BURKINA FASO

Ieder jaar sterven in Burkina Faso meer dan 2000 vrouwen ten gevolge van complicaties tijdens de zwangerschap. Amnesty International's rapport 'Giving Life, Risking Death' toont aan dat veel van die sterfgevallen gemakkelijk te voorkomen zouden zijn als vrouwen tijdig toegang zouden hebben tot voldoende gezondheidszorg. Sommigen sterven omdat ze geen geschikt gezondheidscentrum kunnen bereiken of doordat hun familieleden de gevraagde kosten niet kunnen betalen. Anderen sterven door een tekort aan bloed, medicijnen, materiaal of gekwalificeerd personeel. Moedersterfte eist vooral zijn tol bij de armste en minst onderrichte vrouwen.

Iedere vrouw heeft het recht op leven en het recht op voldoende gezondheidszorg. De overheid moet daarom haar inspanningen verdubbelen om moedersterfte aan te pakken.

Schrijf dus die brief !

VOORBEELDBRIEF

(plaats, datum)

Dear Minister,

As you know, early, mistimed and unwanted pregnancies contribute greatly to the health risks for both women and babies in Burkina Faso. Faced with an unwanted pregnancy, many women, especially unmarried girls, resort to unsafe abortions. Ensuring access to voluntary, safe and effective family planning and contraceptive methods is therefore a vital part of any strategy for reducing maternal mortality.

Your government acknowledged the importance to every human being of enjoying sexual and reproductive rights when, in December 2005, it adopted a Law on Reproductive Health. However, four years after the adoption of this law, the government has still not done enough to implement it and to inform women and men about their rights.

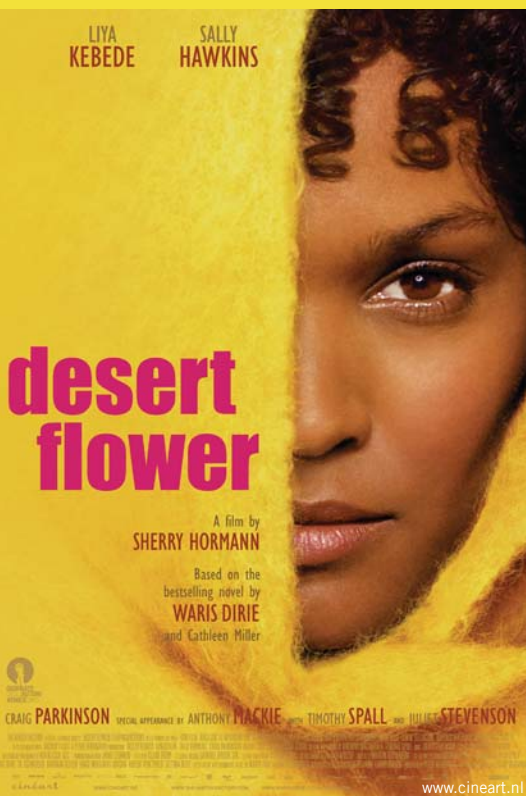
I am therefore asking you to urgently adopt and implement a plan in consultation with civil society organizations that would make these rights a reality for all.

Yours sincerely,

(naam, adres en handtekening)

Eventuele antwoorden aan Amnesty International bezorgen.

DESERT FLOWER (MIJN WOESTIJN)

Desert Flower (Mijn Woestijn)
Verfilmde autobiografie van Waris Dirie

“Female mutilation has no cultural, no traditional and no religious aspect. It is a crime which seeks justice.”

Die scherpe woorden van Waris Dirie werden nu eindelijk ook vertaald voor op het witte doek gebracht in beklijvende beelden over het harde leven in Somalië en de manier waarop vrouwen er proberen te overleven.

Waris wordt geboren in een nomadegezin te midden van de woestijn in hartje Somalië. Om haar kansen op een zogenaamd menswaardig en eerbiedig leven te verhogen, wordt zij, paradoxaal genoeg, met de beste bedoelingen en uit liefde, op driejarige leeftijd besneden. Tien jaar later telt haar vader een bom geld neer voor haar huwelijk met een veel oudere man. Waris denkt daar anders over en vlucht met behulp van haar moeder en grootmoeder. Ze belandt in London, waar ze geleidelijk aan een leven opbouwt en het uiteindelijk weet te maken als topmodel.

Frappant is de verscheurende tweestrijd voor Waris' moeder en grootmoeder.

der. Enerzijds weten zij dat besnijdenis binnen hun samenleving de enige manier is om Waris een 'vrouwwaardig' leven te bieden. Anderszijds kunnen zij de pijn van hun dochter en kleindochter als geen ander voelen en begrijpen en weten zij dat het ook anders kan. Reeds eeuwenlang heerst in Somalië namelijk de diep ingeburgerde overtuiging dat enkel besneden vrouwen in het huwelijk kunnen treden. Onbesneden vrouwen worden als onrein beschouwd en worden om die reden uit de familie verstoten, bestempeld als hoer en aan hun lot overgelaten. Vrouwen ondergaan hier de ergste vorm van besnijdenis, waarbij zowel de kleine als de grote schaamlippen worden weggesneden en de wonde weer wordt toegenaaid, ruimte latend voor een klein gaatje, de grootte van een luciferkopje. Vele meisjes overleven deze ingreep niet. Waris had meer geluk. Mede dankzij de steun van haar moeder en grootmoeder kreeg zij jaren later de kans om dit schrijnend probleem internationale aandacht te geven.

In de film wordt niet alleen de Somaliëse maatschappij terecht aan de kaak gesteld, maar ook de westerse mensen met wie Waris in contact komt, worden niet gespaard. Zij worden op subtiële manier – om de aandacht niet van de hoofdproblematiek weg te nemen – als karikaturen, slaven van de welvaart-maatschappij voorgesteld die op hun manier naar vrijheid zoeken.

Zowel het boek als de film zijn warme aanraders, want een film vormt onvermijdelijk een romantisering van de werkelijkheid, maar tegelijkertijd zegt één sterk beeld vaak zoveel meer dan duizend woorden...

Eva Zobell

Focus op Vrouwen is een driemaandelijkse nieuwsbrief van het Amnesty International Vrouwenrechtenteam.

De ingenomen standpunten vertegenwoordigen niet noodzakelijk de standpunten van Amnesty International.

REDACTIE:

Annemie Van Uytven (eindredacteur),
Aline Remael, Eva Berghmans,
Niki Dheedene,
Anke Van Vossle en Eva Zobell

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Karen Moeskops
Kerkstraat 156
2060 Antwerpen

VORMGEVING:

Danny Wyts - Drukkerij WAG

REDACTIEADRES:

Amnesty International Vlaanderen vzw
Kerkstraat 156
2060 Antwerpen
T: 03 271 16 16
F: 03 235 78 12
E: annemie_vanuytven@hotmail.com
W: www.amnesty.be

Wil je de *Focus op Vrouwen* gratis ontvangen? Contacteer dan Kris Laurijssen via 03 271 16 16 of mail je volledig thuisadres naar KrisL@aivl.be

Wil je graag een elektronische versie van *Focus op Vrouwen* in je mailbox ontvangen? Surf naar www.amnesty.be/vrouwen en schrijf je in.

Amnesty International is een wereldwijde onafhankelijke en onpartijdige organisatie die de naleving van alle mensenrechten nastreeft door onderzoek en actie.

Onze activisten worden gedreven door verontwaardiging over ernstige mensenrechtenschendingen en door hoop op een wereld waarin alle mensenrechten werkelijkheid zijn voor alle mensen.

Giften zijn welkom op rekeningnummer 000-0000082-82. Giften vanaf 30 euro op jaarbasis zijn fiscaal aftrekbaar. Meer info over hoe u Amnesty International kan steunen, lees je op www.amnesty.be/steunons.

